

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

© seriă garmodă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 127.

Luni, Marți 24 Iulie (5 Augustū)

1884.

Brașovū in 23 Iulie (4 Augustū).

Unū omū de statū órecare a ȃisū odatā, cā monarchia nōstrā poliglotā este unū adevēratū balamucū. Acestū omū trebuie cā a fostū și în Ardēlū, cāci dēcā nu cu tōtā diversitatea de limbā, de religiune, de obiceiuri și de moravuri și cu tōtā deosebirea de interese între poporațiunea din imperiu, nu ar fi pututū sē capete o ideā atātū de rea despre fericita Cis- și Transilvania.

Trebuie sē fi petrecutū cineva mai multā vreme în țēra nōstrā muntōsā și trebuie ca numele lui sē fi figuratū cāteva ȃile și în listele óspeților dela bāile din vecina Sēcuime, ca sē capete impresiunea, cā p'aici pela noi mințile unorū ómeni sunt profundū turburate. Ura își dā māna cu intoleranța, fanatismulū de rassā cu șovinismulū, ignoranța cu grobianitatea spre a scōte la luminā nisce nāsdrāvānii, de care sunt capabili numai acei nenorociți, cari au lipsā a fi cāutați în casa de sānătate.

Esclusivismulū naționalū alū celorū, cari se māndrescū a fi urmașii lui Arpadū, mai are încă unū înțelesū pe terēmulū afacerilor politice, dēr cānd se practicā chiar și față cu paciniciī óspeți de pe la bāi, elū trebuie sē escite rīsulū sēu compātimirea spectatorului nepreocupatū. Dēcā însă acestū exclusivismū devine ofensivū și violēzā chiar buna cuviința și cerințele cele mai primitive ale ospitalității, atunci și celū mai conciliantū și moderatū dintre moderați trebuie sē fie indignatū pānā în adēnculū inimei de-o asemenea purtare.

De unū șirū de ani nu trece o vērā ca sē nu înregistrāmū în colónele fōiei nōstre cāte unū actū de escuisitā urbanitate unгурēscā de pe la bāile din Tușnadū, Elepatacū ș. a. Aceste bāi sunt vizitate, precum este în genere cunoscutū, mai vērtoșū, óspeți nemaghiari, cea mai mare parte din Romānia. Se înțelege de sine prin urmare, cā dēcā posesorii acelorū bāi și-ar înțelege bine interesulū, ei ar trebui sē-și dē tōte silințele posibile de a mulțumī pe óspeți și de a a-urage mai alesū pe străini printr'unū confortū cātū mai mare și printr'o purtare cātū mai amabilā.

Orī cātū de naturalū s'ar pāre acēsta, totuși se întâmplā de multe orī chiar contrārulū și în locū de a fi îmbrāțișați óspeții nemaghiari, se vēdū bruscați și ofensați în modulū celū mai surprindētorū pentru mai mare gloriā a șovinismulū naționalū maghiarū.

Pofta de a maghiarisā trece tōte marginile, dēcā ea se manifestā încă și în localitățile de curā, cari pretutindenī posedū unū caracterū mai multū internaționalū. Ne vine a rīde, cānd au-țimū, odatā cā unui bācanū românū din Tușnadū i-se dā voia de a espune la prāvālia sa o abilitā, pe care sunt anunțate mārfurile sale în limba romānā, altādatā cā administrațiunea din aceeași localitate nu suferē ca la unū cōrtū deschisū și susținutū de unū Românū sē espusā o tablā, pe care sē se vēdā cu litere mari cuvintele romānesce „Otelū naționalū.“ Dēr cāci par'cā voiescū sē se întrēcā pe sine în-țā, așa de bine știu trage consecințele proprie-țatilor lorū neghiobii. Dēcā bācanului și otelie-

rului nu-i este permisū a se folosi de table romānesce, de ce sē-i fie permisū proprietarului vi-lei celei mai frumoșe din Tușnadū de a-și im-primā numele pe frontispiciu cu litere mari — unū nume care nu numai cā nu este unгурescū, dēr nici măcar nu e scrisū unгурesce?

Și într'adevērū casulū s'a petrecutū. Unū comerciantū bogatū din Romānia și-a clādītū cu mulți bani o vilā frumoșā în Tușnadū și a lā-satū sē i se scrie numele pe ea. Autoritățile de acolo au gāsītū însă, cā numele lui trebuia sē fie scrisū unгурesce și-lū șicanēzā mereu de unū anū de ȃile ca se și-lū schimbe, cāci la dincon-trā Tușnadulū ar fi în pericolū de a-și pierde caracterulū sēu maghiarū.

Ni se asigurā, cā procesulū încă nu s'a ter-minatū și cā numitulū comerciantū nu numai cā nu este aplecatū a-și maghiarisā numele, dēr este așa de mālhnitū de purtarea ce-o întâmpinā dupā ce cu multe spese a contribuitū la înfrumșetarea localității încātū, se ȃice, cā are de gāndū a-și vinde proprietatea și a pārași Tușnadulū pentru totdeuna.

Purtarea acēsta și ciardașurile continue, cu cari musicile de pe la bāi întâmpinā pe óspeții din Romānia, nu-i vorū atrage nicīdecum. Deja se sēnte o mare scādere în vizitarea bāilorū, și dēcā óspeții se înstrāinēzā încetulū cu încetulū de ele cauza este numai nebunia de maghiarisare.

Ne putemū închipuī cātū de mare va fi fa-natismulū maghiarū pe acolo, pe unde este mai puținū controlatū, dēcā nici pe óspeții din afarā, cari aducū bani în țērā, nu-i cruța.

Sciri telegrafice.

(Serv. part. alū „Gaz. Trans.“)

Sibiū, 3 Augustū. — Ucigașilorū familiei Friedronger, lui Kleeberg, Marlin și a com-plicelui lorū Rudolf Marlin li s'a cetitū actulū de acușațiune alū procurorului. Judecata lorū se va începe la 15 Septembrie a. c.

Viena, 3 Augustū. — La înmormēntarea lui Henric Laube luarā parte mai toți scriitorii și artiștii aflători în Viena, precum și altū publicū în numărū fōrte mare. Președintele reuniunii jurnalistorū, Werlen și directorulū teatrului din Berlin Dunz au ținutū vorbirī la mormēntū.

London, 4 Augustū. In ședința din urmā a conferinței, care s'a ținutū Sāmbātā, a protes-tatū reprezentantulū Francei Waddington în con-tra planului cabinetului anglesū de a reduce do-bēnșile datoriei egiptene.

Roma, 4 Augustū. — Medicii desmintū cā s'ar fi întâmplatū casurile de colerā, cari au fostū anunțate în modū oficialū.

Paris, 3 Augustū. — De erī sēra pānā aȃi s'a întâmplatū în Toulon numai unū casū de cholera mortalā, în Marsilia au muritū 11 per-sōne.

Cronica ȃilei.

Desērā se va produce pirotechniculū Schintzky la pōlele Tēmpei.

Impēratulū nostru va sosi la Aradū, ca sē asiste la manevrele armatei, la 29 l. c. st. n. In suita sa vorū fi vre-o 300 persōne. Va fi întâmpinatū de deputațiuni din comitatele Timișorei, Torontalului și Caraș-Severinulū, și din orașeie Timișōra, Verșeșū și Panciova. Impē-ratulū va merge apoi și la Innsbruck și în Tyrol, sē in-specteze armata.

Impēratulū nostru, M. S. Franciscū I. a subscrisū unū decretū, prin care însărcinēzā pe miniștri sē, sē dea din visteria statului 500,000 fl. pentru inundații din Ga-liția, ér 300,000 fl. pentru proprietari, dreptū împrumuturi fără dobēnșii. Acestora li se vorū scādea și dājdiile; apoi se vorū luā și mēsuri pentru regularea zāgazurilorū în Galiția și Silesia.

Archiducele Wilhelm a plecatū din Sibiu la Clușū, unde va ținē o revistā militarā. Dela Clușū archiducele se va întōrce la Viena.

Cu privire la secerișulū din acestū anū, tōte șcirile de pānā acum se resumā astfel: Austria va face, dupā cum se sperā, unū secerișū buuū în acestū anū; Ro-mānia în privința calității bucatelorū se pōte fālī; în Germania starea secerișului e mulțamitōre; în Fran-cia și Anglia se pare cā importulū bucatelorū se va micșorā; în Rusia încă se va face unū bunū secerișū, cu tōte, cā unele guvernamente au fostū ajunse pe icl pe colo de nefavorabile întâmplāri.

Organulū starcevicenū „Sloboda“ îndēmna pe stu-denții croați eliminați dela universitatea din Agramū, sē mērgā în Rusia și sē-și împlinēscā acolo studiile lorū. Spesele, mai ȃice „Sloboda“, arū putē sē le pōrte nați-unea croatā prin contribuțiuni, făcute dupā cum ilū trage inima pe totū Croatulū și dupā cum pōte.

„Romānulū“ aflā, cā de Duminecā trenurile vorū începe a circulā între Bucuresci și Sinaia linia fiindū re-paratā. Pasagerii vorū fi însă nevoiți a trece pe josū podulū de lângā tunelū, care nu este încă reparatū.

D-șōra Elena Teodorini, termināndū seria de repre-sentațiuni pentru care era angajatā la Buenos-Ayres, a plecatū la Rio de Janeiro, unde va stā douē luni.

Yachtulū regalū „Stefanū celū mare“, canoniera „Grivița“, torpilorulū „Alexandru celū Bunū“ și o șalupā au primitū ordinū de la ministrulū de resbelū sē se gā-tēscā de plecare pentru Marți 24 curentū la Orșova. Se ȃice cā acestū ordinū este datū în vederea apropria-tei visite ce are a face M. S. Regele la curtea regalā din Belgradū.

Joi 19 Iulie — spune „Posta“ — pe vasul-torpitorū „Alexandru celū Bunū“, s'a făcutū prima experiența cu lumina electricā. Experiența a reușitū bine.

Lucrările pentru iluminarea castelului Peleșū dela Sinaia cu luminā electricā au începutū și înaintēzā repede.

La 1 Augustū vorū sosi în Romānia unū nou trans-portū de cai de rasā caucasianā pentru armata romānā.

Se desminte scirea, cā Pōrta arū fi trimisū comisari sē închidā oficiile postale străine din țērā. Pōrta a pri-mitū propunerea puterilorū, pentru a intrā în pertractări cu ele asupra acestei cestiuni.

Fiulū consulului englesū dela Rodosto a fostū prinsū de brigandī. Ei i-au cerutū 7000 punți sterlingi dreptū prețū de rēscumpērare.

In grādina Zoologicā din Hamburg s'a deschisū o fōrte interesantā espōzițiune de chiți. Intre altele s'au espusū schelete de pesci prinși și de pela 1669.

Pictorulū Franciscū Lenbach făcuse unū portretū alū papei Leo XII. Papa ilū rugā sē-i mai facā unulū, și la întrebarea lui Lenbach, ce portretū sē-i zugrāvēscā, îi ȃise papa: „Pe alū lui Bismarck.“ Lenbach s'a adre-satū acum în scrisū cātrā principele și de bunā sēmā acesta se va învoi, sē pērdā cātā-va vreme, pānā ilū va zugrāvī pictorulū.

Mai de multū luasemū o notiță despre cestiunea sclavilorū din Brasilia. Dupā cele mai nouē sciri, ce se trimitū de acolo, guvernulū ar fi disolvatū camera brasilianā, fiindcā ea s'a opusū proiectului sēu referitorū la cea mai grabnicā desființare a sclavagiului.

Măsurile în contra studenților croați.

Guvernul croat nu s'a mulțumit cu eliminarea câtorva studenți universitari, ci voiesce se facă pe viitor chiar imposibilă ori ce manifestare antigubernamentală a tinerimei studioase. S'a ținut o conferință săptămâna trecută sub presidiumul șefului dela departamentul instrucțiunii publice Voncina, la care au luat parte și mai mulți profesori de universitate. Acastă conferință a aprobat schimbările ce intenționează a le face guvernul în statutul universității de Agram, cari schimbări se vor face parte pe cale administrativă, parte pe cea legislativă.

Înainte de toate guvernul plănuiesc desființarea tuturor reuniunilor existente la universitate și oprirea de a se înființa nouă reuniuni, afară numai de reuniunea pentru ajutoarea studenților lipsiți, ală căreia fondul va fi administrat pe viitor de rectorele universității, care va numi un consiliu ajutător din studenții cei mai buni. Mai departe are de gând guvernul a opri ori și ce adunare de studenți, ține-se ea sub ori ce pretext. Măsurile ce voiesce a le mai lua afară de acesta sunt: modificarea procedurii disciplinare așa, ca guvernul să aibă în viitor o influență decisivă asupra sentințelor senatului universității; introducerea examenelor semestrale obligătoare; fără aceste examene se n'auibă valoare nici testimoniile examenelor de stat; să se facă apelul nominal în fie-care săptămână de două ori de fie-care profesor, studentul care are trei absențe nemotivate se elimină; Testimoniile dela universități străine amăsuratului principiului reciprocității nu se recunosc și nu se consideră nici la ocuparea unui post în serviciul statului.

Repetăm și acum că nu înțelegem nici de cum cum se va pute îmbunătăți situațiunea în Croația prin asemenea dispozițiuni și interdicțiuni draconice!

Naționalitățile și deputații.

Corespondentul din Viena ală țiarului „St. Peterburgskija Vjedomosti“ face lumii cunoscută „libertatea unguerescă“ în chipul următor:

„Dintre locuitorii de 16 milioane ai Transilvaniei elementul maghiar este reprezentat prin 41 de procente, Români sunt 16% (numai?), Sârbo-Croați 15%, Germani 12 $\frac{1}{2}$ %, Slovaci 12 $\frac{1}{2}$ % și în fine Ruși 2 $\frac{1}{2}$ %. După această proporțiune, dintre cei 453 de deputați dietali Maghiarii ar trebui să aibă 187 de deputați în dietă, Românii 70, Sârbo-Croații 70, Germanii 56, Slovaci 56, și Ruși 11 deputați dietali.

Însă această numai în teoriă este așa, er' prașca ne arată că cele 59% n'au decât numai 56 de deputați, er' cele 41% nu sunt reprezentate numai prin 187 de deputați, ci prin 397, va să zică au cu 210 deputați mai mult decât li s'ar conveni. Slovaci și Ruși sunt reduși la nulă; Sârbi ca din batjocură au un deputat, pe Dimitrievici; er' Românii — își vine să riți — au numai câte un deputat la câte un milion.

CONSTITUANTA FRANCEZA.

Azi s'au întrunit în Versailles amândouă corpurile legiuitorie franceze, ca în ședințe comune să se dezbate și să se ia o hotărâre în privința revizuirii constituțiunii republicane. Ministrul președinte Jules Ferry a luat această măsură, pentru ca să evite ori ce neînțelegere și să smulgă din mâna monarchiștilor și radicalilor ori ce mijloc de agitațiune.

Întreaga revizuire se va margini la reforma senatului în sensul liberal. Articulele din constituțiune, ce ating forma republicană a statului nu vor intra în discuțiune.

Ce privește reforma senatului observăm următoarele: până acum 75 de membri de ai senatului se aleg de această pe viață, ceea ce era în contradicțiune cu direcțiunea liberală a republicei. Instituțiunea această deci se va desființa, alegându-se senatori pe câte 9 ani. Senatorii de până acum aleși pe viață și mănțin mandatele, și noul mod de alegere se va aplica pe rând, după cum se vor ivi vacanțe.

Pe viitor comunele nu vor mai trimite numai câte un delegat pentru alegerea senatorilor, ci un număr potrivit cu populațiunea comunei.

Se crede că revizuirea se va face răpede și fără dezbateri violente, deoarece guvernul e sprijinit de majoritatea constituantei.

Centenariul lui Horia în România.

În numărul său de Duminecă „România Liberă“ publică o corespondință, care ia în apărare pe tinerii arangiatori ai serbării centenarului

lui Horia, față de cei ce desapróbă pasul lor. Corespondentul susține că programa serbării este inofensivă și plină de moderațiune; caracteristice pentru mersul ideilor lui sunt următoarele pasaje, ce le reproducem textual:

„Poporele ca și indiviții au momente de exaltare patriotică, dar acesta nebuniă este sântă și adeseori schimbă fața unei țări, împinge un popor cu un véc înaintea. Pote că acest fel al meu de a vedea, de a înțelege patriotismul li-se va părea ciudat celor stricați de vițuri, sau unor căpătuiși și satisfăcuți, cari susțin sus și tare că patria este acolo unde le merge bine. Și eu sunt în contra manifestărilor copilăresci, care espun țara la umiliră, în contra provocărilor negândite urmate de scuse, în contra fanfaronadei, care nasec căință; și eu condamn cu totă tăria manifestările periculoase, dar și aci nu trebuie să cădem în altă păcat, nu trebuie să lovim sau să blamăm peste măsură inimile generose, cari bat cu tăria pentru patriă și nu știu să se împue tăcere și moderație.

„Din nenorocire, în această țară sunt prea mulți omeni serioși, moderați, indiferenți, reci, a căror inimă nu mai bate pentru patriă; de aceea eu salut cu fericire ori ce manifestare patriotică. Acești omeni, cari își iubesc țara până la delir, sunt socotiți ca nebuni. Ei bine, acești esaltați, acești patrioți, acești nebuni au făcut din Italia sfâșiată o patriă mare, una și nedespărțită; asemenea inimă ardente, generose și esaltate ne vor fi trebuincioase în marea și a probelor și luptelor.

„Să iubim și să protejăm pe acești esaltați. Patriotismul este una din cele mai ferbinți și mai neînfrânate patime, patriotismul este dragostea cu adăncimile și înălțimile ei, cu ardoarele și greșelile ei. El ca toate patimile omenesci violente, își are mâinile, goloșile, urele, rătăcirile, furiile și miseriile nedespărțite de patime. Iubirea de patriă este o beție, dar această beție devine isvorul vitejiei. Din toate părțile ni-se recomandă prudență, tact, un patriotism tăcut, rece, marginit: ni-se spune că sunt manifestări, cari compromit țara și viitorul ei. Vorbele sunt prudente, diplomatice, dar adevăratul patriotism cine-i poate pune limită? „

„Guvernul n'are nimic de a face cu aceste manifestări, el trebuie să fie străin de ele; națiunea însă trebuie să le împărtășească. Un popor care n'are religiunea trecutului său, cultul strămoșilor săi, al martirilor și vitejilor săi, nu poate avea un viitor.“

„Anul 1784 este o dată însemnată în viața poporului român, ziua de 21 Octombrie este o sărbătoare națională; a o uită este a uită trecutul, a ne face nedemn de viitor. Vom serba centenarul lui Horia, dar îl vom serba cu demnitate, cu reculegere, cu pietate, fără șgomot, fără manifestări copilăresci. Vom da tributul nostru de recunoștință, de admirație și dragoste umbrelor sfinților martiri Horia, Cloșca și Crișan, și tuturor celorlă căzuți cu ei pentru o cauză sântă; ne vom închina memoriei lor, vom bine-cuvânta numele lor, și din exemplele lor vom culege puteri nouă în lupta pentru reconstituirea naționalității noastre.“

„Programa serbării, formată la inițiativa societății „Carpații“, este atât de inofensivă, în cât Ungurii ar trebui să fie recunoscători autorilor ei pentru moderația ce ș'au impus. A opri această serbare ar însemna încercarea de a înăbuși în inima junimei cele mai sfinte și generose sentimente, pe cari datorăm suntem să le desvoltăm și să le cultivăm; a opri această serbare ar însemna a comite o crimă neiertată în contra patriei și a Românismului.“

„Nu cred, că se va găsi un Român, care să voiescă și să cugete a implini această crimă.“

Omagie aduse poetului Alecsandri.

Referitor la visita făcută de Bănățeni la Mehadia, mai primim din Lugoș următoarele amănunte:

Încă în decursul săptămânei trecute d. Brediceanu, președintele comitetului central din acest comitat, emise o provocare cătră toate subcomitele, prin care le îndemnă a lua parte la deputațiunea, ce va merge Duminecă în 27 Iulie st. n. a. c. la băile Herculane, spre a saluta pe bardul național, carele acum petrece prima oră la noi în Bănățeni. Acest ordin se execută cu stricteță militară, căci în ziua amintită la 11 a. m. pe terasa Salonului de cură din băile Herculane aflau mai bine de 50 de Români, veniți din diferite părți ale comitatului, așteptându cu neastâmpăr minutul în care vor pute privi pe bătrânul poet, pe care în inima lor îl cunoscu deja toți din copilăria.

La 1 oră p. m. deputațiunea în ordine esemplară se prezentă poetului în cortelul său din „Rudolf-Hof.“ Aici în numele deputațiunii, d-l Constantin Rădulescu sen., primarul orașului Lugoș, salută pe d-l V. Alexandri.

Cunoscem cuvântarea și răspunsul D-lui V. Alexandri. În decursul prânzului încă s'au ținut — după cum scrisesem — mai multe

toaste. Iată ce ne mai scrie și despre acestea „Opincarul“:

D-l C. Brediceanu a deschis șirul lor ridicându-și paharul său în sântăta poetului pe care îl felicită dimpreună cu noi și cu miile de Români rămași la vetrele lor trucesce, dar prezenți cu sufletul. Alexandri răspunde închinându întru înaintarea și prosperarea tuturor Românilor.

D-l Veovanu, directorul preparandiei din Caransebeș, citează vorbele poetului: „Mult vânt la mără, dar puține grăunțe,“ îl felicită pentru meritele sale și onora făcută națiunii române, pentru mândria națională pe care dânsul a ridicat-o din pulbere pentru îngrijirea plină de succese, cu care dânsul a știut să cultiveze pământul fructifer aflat în inima Românului. Acum dânsul fără frică și cu permisiunea poetului poate dice: „Multe grăunțe la mără, dar puțin vânt.“

Alexandri cu o viuă plăcere observă, că timpul le va aduce toate cu sine: timpul va aduce și vântul, salută acest pământ și-i dorește fructe mănose.

Dr. A Popoviciu îi poftesce poetului să-i fie spre sănătate cura făcută, și să-i dea noi puteri spre a putea lucra și mai departe pentru națiunea sa.

Alexandri: amintind memoria strămoșilor nostri legată de aceste băi, dorește deplină sănătate strănepoților ce vizitează acest loc.

Călțunariu, adv. în Orșiova, în toastul său laudându femeia, urăză mulți și fericiti ani Dnei Alexandri, carea desigur și ea și are meritul său la renumele marelui poet, și ca femeia română la regeerarea națiunii sale.

Alexandri, aprobând cele duse de d-l Călțunariu, îi mulțamește pentru vorbele dlui.

În decursul mesei D-l Nicolau Popoviciu, prof. în Caransebeș, a încântat pe oșpeți cu glasul său sonor, cântând cu dexteritate rară mai multe doine și hore naționale, er la dorința D-lui V. Alexandri „Pasere galbină în cioc.“ Rădicându-se masa, stând în picioare am intonat cu toți: „Hai să dam mână cu mână.“ „Calcă române plină de mândria“ și apoi ne-am luat ziua bună dela marele nostru oșpe, după-ce l'am trecut cu „Iarba rea din țără piară“ etc.

Corespondența noastră din Comitate.

Comasația la Cenade.

Încă în Ianuarie 29 și 30 an. cur. 1884 a eșit comisia la Cenade pentru comasare... pentru sistemizarea speselor, alegerea inginerului etc. etc. — Și lucrările altcum — cu puține excepțiuni — au decurs bine, și s'au și întărit și dela locurile mai înalte. Noi însă prin această scurtă descriere nu voim să facem istoricul tuturor bunătăților ce ni le-ar aduce comasația noastră la Cenade, căci și legea vechiă agraria făcând odinioară nu a putut să-i dea în cap... ci voim numai ca, dacă e vorba ca să prosperăm sub ea, să fim dreți, să depărtăm ura și egoismul, și să ne gândim decât numai la binele fie-căruia, plângându pre cel nefericit și ajutându unde se poate pre cel slab și neputincios. Oh! cât de fericit am pute fi noi, dacă am fi studiat mai bine trecutul unei comune, carea poate se va riuna sub sarcina calamităților și a nenorocirilor ce au apăsato până acuma. Să descriem dară în scurtul trecut al acestei comune, cu unele faze mai momentose prin cari au trecut.

Cu anul 1848, începe Cenade de astăzi numai ală 4-lea secol — precum se pare — dela urșirea sa, — căci numai cu puțin după aceea începură Banescii cu multe promisiuni a aduce mărșinirea aicea, de a căror nume e plină Cenadea, — și a-i aședă, deși ea mai veche, dară ca noi coloni aicea. Cu anul 1848 se făcură schimbări mari, producându-se o mișcare ne mai pomenită, ca și pre aicea, așa câtă această mișcare și se părea că se va termina cu un echo așteptat de libertate, egalitate și frățietate; dară durere că nu a fost așa, căci între luptele de atunci drepte și nedrepte, s'au comis și multe nelegiuiri, și multe greșeli, și deoparte și de cealaltă, și lumea credea totuși că preste toate acestea se va fi tras un véc de uitare... Dar iată... îndată după anul 1850 sub regimul absolutist, s'au intentat procese grele asupra celor 32 de familii din Cenade de un Gyárfas Lajos, fost arendator atuncă la dominiul Banescu; i s'a fost devastată adevărată parte streină — prin lagărele streine — o pivniță cu vin, și dauna astăzi de preste 12,000 fl. v. austr. trebuia să o solvască cele 23 familii, măcar că mulți din aceia, în timpul devastării ei, nici în Cenade nu erau. Procesul s'a purtat de advocații Morscher, Larcher, Gretanu și alții, și lucrul se trăgăna se cu unele speranțe, până când pe la an. 1878 se chiamă în Aiud la judecătoria lor funduale preste 100 familii și Gyárfas se intăbulă pe toți, făcându și la cei ce au căpătat patrioțic ori au cumpărat, spese enorme. Apoi îndată unora se iau carul, boiul, oi și toate, afară de aceia casă și moșă. Vădându, unii acesta începă a se împacă. Acest proces fatal purtat preste 25—28 de ani cu spesele advocațiilor zadarnice au mai duplicat datoria deja amintită, și au făcut mulți cerșitori cari au luat lumea în cap. Acesta este una.

Între aceste împrejurări grele, vine apoi procesul pentru păduri. Se pōrtă și acesta cu spese enorme câț ani, și în urma urmelor li se propune o împăciuire tot în defavorul comunei, luându domni partea cea mai bună.

Și totu pe același timp vinu esecutiunile cele mari și grele, pentru crescerea îndoită a dărilor, și cu cale și fără cale, cei mai mulți se desbracă de totu ce mai avu spre susținerea vieții lor necăjite. Că de ore ce pe lângă toate acestea, această comună, totdeauna conformu poziției sale topografice și a productivității pământului, nu s'a putut hrăni și susține, ci numai și numai din economia de vite, de oi și de porci, mai urmeză acuma cu comasația noastră încă alte 100 familie, ce voru trebui cu siguranță să fugă în lume, decât d. e. omenii noștri nu ar fi cu o mare prevedere și decât comasația noastră s'ar face ca d. e. la Pauca seu Hosușeu în vecinătatea noastră.

Acastă comună, pre lângă dările cele mari și grele de astăzi, nu a avut și nu are chiar nici un venit, ci toate poverile sale, prelângă loviturile de mai înainte, și le poartă numai prin repartitiuni mari și grele, așa: a) afară de darea fără séménu, . . repartitiuni pentru poduri, b) pentru drumuri și punți grele, c) pentru primăria, d) pentru notar, colector și jurați, e) pentru echivalente și accise, f) pentru școlă și învățător și apoi mai adauge necontrolarea colectorilor, seu lichidati odată în 15—16 ani, rămânerea lor în incurcă cu miile etc. se va dice, că acestea sunt și se poartă pretutindenea, . . . da, așa este. Și chiar și la noi voru fi și voru cresce mereu și pre viitor, căci așa sunt poverile lucrurile, dară voru fi ca totu atâtea mijloce, ce voru mai ajuta celor 32 familii și celorlalte 100, spre a pute mai cu ușurătate deserta.

Vine acuma comasația noastră cu o tacsă în căciulă de vre-o 15—16,000 fl. v. a. Dară acuma se ne facem o întrebare: Ore nu interesele noastre vitale ar mai reclama, ca prelângă procese, greutăți și spese introduse neincetată și neîntrerupt, se se mai introducă și amelioratiuni, se nu lovescă totu numai în interesele noastre de existență? Ba da. Dară cine se o facă acesta? căci noi înșii acuma, sub sarcina calamităților noastre, nu mai putem și nici că ne mai ascultă nimenea.

Ne provocăm dară la simțul de lealitate și dreptate a mai marilor nostru, ori de ce condițiune voru fi, pentru că cei mai mari și mai tari sunt și trebuie să fie părinții poporului, aducându-și aminte că poporul îi susține, și că sunt numai o esprime în miniatură a suveranității poporului. — Nu va fi de prisos a aduce și un exemplu în privința acestă: Eră la anul 1862/3, și se lucră la Boianu, comit. Cetatea de Baltă, la limitația pășunatului și a pădurilor, ca la nise acte premergătoare comasației, ce mai târziu s'a și făcut. Si atunci administratorul Contesei Genella Bethlen, anume Bagyá Ferentz sub preș. d-lui Cergedy, fiindu toate gata, a dîsu: »Domnilor! Înălțarea stărei intelectuale și morale a poporului încă este un câștig și o ameliorațiune. Dau dară în nume și cu voia Contesei Bethlen că fundațiune perpetuă pentru poporul românesc din Boianu 28 jugere de pământ bun pentru școlă, că cel puțin pre această cale poporul se pōtă fi ceva ajutat și ușurat. Veți și rezoluțiunea tribun. Urb. Dicio Sz. Martin din 10 Maiu an. 1867. Nr. 203, unde poporul se introduce în folosița celor 28 jug. de pământ, donate pre sēma școlii de acolo, de care pre cât scim școlă de acolo și astăzi se folosese.

Ne provocăm dară din nou la simțul de dreptate și lealitate a celor puternici și avuți pretutindenea, dară mai ales avem drept a o aștepta aceea la Cenade, unde nu sunt de cât curți și domni românesi. Sunt două fonduri mari aicea, fondul Basilitan și fondul Șulțianu, cu o avere de preste 2400 de jugere. Ei voru lua acș și din pășiunea comunei Cenade, pōte 80, pōte 180, sau pōte preste 300 jugere de pământ, și acuma credem și suntem mai mult ca siguri, că voru ajuta școlă, pre care nu au ajutat'o nici odată. Credem, dîcu că privind pre trecutul acestei comune sdruncinate, nu voru mai pute trece cu vedea această școlă ruinată, seu bisericile rădimate cu proptele, nici pe acestu popor, care scādend și în avere și în brațe, vom perde noi, va perde statul, dară voru perde și dumnelor cu siguranță.

UNU ASASINATU IN SPANIA.

„La France libre“ publică următorul articolu sensațional în afacerea executării din Gerona, în Spania, despre care am vorbit într'un număr trecut:

»Diarele spaniole, dintre cari cea mai mare parte sunt în doliu ne aduc amănuntele cele mai mișcătoare asupra oribilului asasinat comis la Gerona din ordinul lui Alfons XII. Este ceva îngrozitor. Ar trebui se răsfoim în trecut istoria monarhiilor celor mai sēlbatică pentru a găsi o dramă asemenea celei ce a sangerat Spania în acestu secol al XIX. Faptul este atât de odios încât mai că nu-l putem crede. Acei nenorociți ofițeri, comandantul Fernandez și locotenentul Vallis au fost impușcați, disprețindu-se legile cele mai elementare ale justiției. Participațiunea lor materială la revoluțiunea din Aprilie, pentru care trebuia să fie pedepsiți cu moarte n'a putut să fie dovedită. Fără nici o probă consiliul de război înainte căruia au fost aduși i-a condamnat la opt ani de închisore. Supt simplu cuvântu că în cursul desbaterilor n'au ascuns opiniunea lor republicană. Tribunalul suprem de război, un fel de curte de casația militară, a anulat sentința, condamna pe ofițeri la moarte pe membrii consiliului de război la 3 luni de închisore spre a-i pedepsi pentru indulgența lor către acușai. Indată ce această sentință fu publicată Catalonia întregă se ridică pentru a cere grațiarea acestor nenorociți. Din toate rangurile societății, fără deosebire de opiniune, pndesară rugăciuni ferbinți pentru a imploră mila pisma-

șului încoronat, care este stăpanu absolutu pe norocul, onorea și viața a două-zeci de milioane suflete. Insuși clerul, care, după cum observă un dîaru spaniol, este totdeauna ascultat cu umilință de către rege, se amestecă în această mișcare; dar nimic nu făcu. Fiul de sufletu alu bărbatului Isabellei fu inflexibil și mănînu odiōsa sentință. Garnisōna din Gerona, imulțită în modu considerabil, a asistat singur la acestu asasinat. Cetățenii, în semn de doliu rămaseră închiși pe la casele lor. Neavend incredere în trupele sale, comandantul pieței, când plutonul de executare se formă, pronunță de trei ori aceste vorbe nedemne:

»In numele regelui, acela care va strigă grațiă! va fi imediatu impușcat.»

La întâia descărcătură locotenentul Vallés cădu ca trāsnit; comandantul, Fernandez rānit greu, avu puterea să murmure: »Trāiesc încă; aveți milă și terminați odată cu mine.»

Comandantul Fernandez lāsă în urmă-i o vėduvă, un băiat și două fete, din cari cel mai mare este de șapte-predece ani. Locotenentul Vallés lāsă asemenea o vėduvă și o sērmană ființă care n'are decât vre-o câteva luni.

Unită de un sentimentu de umanitate, care o onorează, totă pressa Barcelonei, cu esecțiune de un singur dîaru, organu alu d-lui Canovas, a luat inițiativa de-o subscripțiune, pentru a veni în ajutorul acestor nenorociți.

Gerona și Barcelona sunt în doliu; în ziua executării ori-ce lucru s'a sistat, prāvāliile au fost închise avend pe ele această inscripțiune: »Inchisă din cauza doliului public; grațiă pentru condamnați!»

Un mare număr de locuitori din Gerona au emigrat din oraș, ca semn de protestațiune contra acestei sangerose executării.

Un guvern, care comite asemenea acte, care are o astfel de neîncredere în sentimentele justiției și umanității unanim exprimate de țera întregă, ale cărei destine pretinde el că le conduce este o batjocură pentru lumea civilizată, și merită a fi proscris de națiuni.

Alfons XII., care de când s'a comis crima din Gerona nu îndrāsnesce a se arētă în public, întreține în Franța unu ambasadur. Ne place să credem că acestu domn va înțelege că, d'aci înainte, misiunea sa la noi este terminată. Guvernamentu republicei nu pōte să aibă nici un raportu cu reprezentantulu unui asasin.

Furtul de 30,000 florini.

Cercetările făcute până acum de poliția din Viena și cea din Pesta asupra furtului de 30,000 fl. n'au ajuns la nici un rezultat. Vienesi susțin că în Viena totu s'a făcut în cea mai mare ordine, dar în Pesta manipulațiunea a fost incorectă. Lădița în care se aflau cei 30,000 fl. eră tocmai ca celelalte, provădută cu toate mărcile, așa că numai un singur sigilă a trādat totu. Poliția din Pesta sntine că schimbarea lădiții s'a făcut în Viena și că prin urmare acolo se se caute hoții. Cărămiciile, care au fost înlocuite cu banii, au una litera A. cealaltă litera E. Poliția cercetază acum ce fabrică de cărămici au aceste litere ca mărci.

După scirile cele mai noue, poliția vienesă ar fi descoperit un momentu de bănuelă, după care, se crede, că cercetările vor ajunge la un bun rezultat. După acestu momentu hānitor, firele crimei ar porni din Pesta.

După o telegramă din Viena, în urma interogatoriului luat tuturor persoanelor, care au luat parte la espedierea celor 640,000 fl., rezultă că sustragerea celor 30,000 fl. nu sa întâmplat în Viena. Se menține părerea că lădița a fost schimbată în Buda.

Săptămăna Financiară.

— Citim în »Curier. Fin.« Fiecare săptămână, ce trece aduce câte o nouă probă despre abundența numerarului în piețele străine. Buletinele de bursă din Paris, Londra și Berlin sunt foarte semnificative în această privință. Fără a contesta influența, ce a avut-o Colera asupra burselor, trebuie să arētăm aci, că veri-căt ar căută cineva, nu găsesce astăzi altu motiv d'a justifica urcarea și fermitatea piețelor străine, decât abundența numerarului. La noi, unde forța banului este slabă, e naturalu ca și forța cursurilor să fie slabă. Astfetu se esplică marasmul, în care ne aflăm pe lângă care vine să se mai adauge și stagiunea mōrtă. E destul a aminti aci, că în totu cursul săptămănei nu s'a făcutu nici o afacere pe ban gata, pentru a înțelege imediat, că acolo unde banii sunt rari, rare sau nule sunt și afacerile, și prin consequență nu putem a vedea urcarea de cursuri, ce se vede în alte piețe, monetaricesce, în condițiuni cu deosebire multu mai favorabile decât la noi. Totu ce s'a lucratu săptămăna de care, ne despărțim, s'a lucratu pe termen, și acesta într'o măsură foarte slabă. Băncile Naționale au debutat Lună cu 1406 și au terminat săptămăna fără afaceri. — Daco-

Romăniile, dela 344 s'au urcatu la 347 și au închis cu 346¹/₂. — Naționalele de asigurare abia s'au vėdutu dīlele acestea pela Bursă cotand 240, 241. — Construcțiunile au fost, pe lângă Daco-Romăni, singurile valori care au preocupat publicul totă săptămăna. Dela 263¹/₂, ele au făcutu treptat 265¹/₂, 266 și au finit cu 267¹/₂ după ce au astins unu momentu 268. — Creditul Mobiliaru român, n'a avut șansa Construcțiunilor; menținute totă săptămăna la 206, către fine ele au cădutu la 204 și apoi la 203¹/₂. — Aurul continuă a persista în raritatea lui, causă, pentru care și agiul se menține la 5.35. În resumat, pe când cei din piețele străine speră a vedea urcarea de astăzi dominand două, trei luni, noi nu ne putem bucura de această speranță până ce situațiunea noastră monetară nu se va îmbunătăți printr'o esportațiune de cereale mai serioasă de cum a fostu aceia din primele luni ale anului și până acum. — În tērgul liberu afacerile au fost și acolo aprōpe nule. Renta Perpetuă a înregistrat 93¹/₂; 5% amortisabil 95¹/₂; 6% ruralu convertit 97¹/₂. Creditul Fonciar ruralu 7% 102¹/₄; 5% 91; Creditul Fonciar Urbanu 7% 101³/₄; 6% 97.50; 5% 87¹/₂. Losurile municipale au făcutu 34. Obligațiunile orașului Bucuresci 5% s'au dat cu 84.

Diverse.

Legenda dela Waterloo. — Se scie — după cum povestesc unii istorici — că comandantul vechei garde napoleonide, Cambronne, aru firēpsun Englezilor, ce-i strigau să se predea în bătaia de la Waterloo: »La garde meurt, mais elle ne se rend pas.*» După alții Cambronne nu a rostit această frasă eroică, ci numai o singură vorbă, ce sēmăna cu »meurt, * adevă: »merte!» În memoriile Br. Hode Viel-Castel, din cari va eși curēnd unu nou volum în Elveția, se găsesce încă o versiune despre această legendă. Castel reproduce adevă părerea, esprimată de generalul Mellinet, care a fost crescut de Ex-comandantul gardei, ce-i era tutor. Mellinet povestese: »După bătaia de la Waterloo, Cambronne mi se făcu epitrop, fiind-că tată-meu trăia în exil. Elu avu o deosebită dragoste pentru mine și când eram de 13 ani mă și primi în armată. Cambronne nu scia să poarte numai spada; făcuse și studii adēnci și eră unu dintre cei mai iscusiți latiniști. Într'o dī ne scādam amēdoi în Loire și trebuie să mărturisesc, că pe nici un trup nu am vėdutu mai multe răni, decât pe alu lui Cambronne și se pute cunosce că erau făcute de glōnțe, focu, lānci, săbii și baionete. Innotand alături cu elu, mă încumetai a-i dīce: »E drept, generalul meu, că, provocand-vē generalul englesu, să depuneți armele, ați fi rēpsun cu »merte?» — Cambronne rēpsunse, după obiceiul seu, tuindu-mē: »Cred, că mă cunosci. Se potrivește așa vorbă cu mine? Poți să crești, că într'un momentu așa de serios și sērbătoreșcu, așu fi putut rosti o vorbă ca asta? — Nu, n'am rostit-o. Dreptu este însă, că de câte ori ni se dīcea să ne predăm, ridicam spada în aer și strigam cāt mă lāsă sau puterile: »Grenadir, înainte!» Curēndu fui rānit însă, cădu fără simțire la pământ și după trecere de o jumătate de cēs, Grenadiru nu mai putē merge înainte — muriseră!

Laube. — Henricu Laube, despre a cărui moarte primim adu o telegramă, a fost unu din cei mai distinși scriitori ai literaturii germane mai nouă. S'a născut în Sprottau în Silesia la 18 Septembrie 1806. A studiat teologia în Halle și Breslau. Scriind nise articole politice despre mișcarea polonă din 1430, fu alungat din Saxonia arestat în Berlin și închis nouă luni. Mai târziu după ce mai fu închis unu an — anul antai alu traiului conjugal — după ce fu ales în parlamentul german în 1848, se dete cu totu studiilor și scrierii de piese teatrale, a cărōri urmărire o începuse chiar de când se află în Breslau. Dela 1860 conduse teatrul Vienei: »Burgtheater« 16 ani. Merse apoi în Lipsca de unde se întorse în 1867 eră la Viena la »Stadttheater.« În totu timpul s'a distins prin hārniciă și înțelepciunea conducerei sale; ce nu-l va șterge din memoria Germanilor suni însă scrierile lui pline de spirit. Consiliul municipal alu Vienei a luat hotărērea, să numiască o stradă a capitalei după numele lui Laube.

Sentinte. — Invingerea e îndoită, când invingătorul și-aduce oștirile întregi acasă. — E multu mai bine, să plāngi de bucuriă, decât să te bucuri când plāngi. — Cu vreme și taurul sēlbatic se prinde în jug. — Celu mai frumosu privilegiu, este necesitatea. — Vorbiți încet, când vorbiți de dragoste. — Frumșea e unu farmec, prin a cărui putere credința se topese în sange. — Amiciția e credincioasă în toate lucrurile, afară de serviciul dragostei. — Tăcerea e cel mai bun herald al bucuriei. — Fericiti sunt cei ce aud, că sunt clevetiți și se pot îndreptă. — Nu-i de crezut, cum pōte otrăvi vorba rea dragostea. — O față bine croită e unu dar alu norocului; scrierea și cetirea vinu dela natură. — Cine pune mâna pe smolă, se feșteșce. — În lupta neegală nu e nici o vitejiă adevărată. (W. Shakespeare).

*) Garda mōre, dar nu se predă.

Cursul la bursa de Viena

din 2 Augustu st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.10	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	92.20	Despăgubire p. dijma de vinu ung.	99.75
Rentă de hârtă 5%	89.—	Imprumutul cu premiu ung.	116.—
Imprumutul căilor ferate ungare	142.30	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	115.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	96.50	Renta de hârtă austriacă	81.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr.	81.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	102.—	Renta de aur austr.	103.25
Bonuri rurale ungare	100.25	Losurile din 1860	134.50
Bonuri cu cl. de sortare	101.—	Acțiunile băncel austro-ungare	863.—
Bonuri rurale Banat-Timiuș	101.—	Act. băncel de creditu ung.	312.75
Bonuri rurale transilvane	101.50	Act. băncel de creditu austr.	311.60
		Argintul — Galbină împărătesc	5.74
		Napoleon-d'ori	9.65 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.45
		Londra 10 Livres sterlinge	121.45

Bursa de București.

Cota oficială dela 19 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 93 1/2	vënd. 94
Renta rom. amort. (5%)	95 1/2	—
convert. (6%)	97 1/4	98
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	34 1/4	—
Credit fonc. rural (7%)	102 1/2	102 3/4
" " (5%)	90 1/2	91
" " urban (7%)	101 3/4	102
" " (6%)	97 1/2	98
" " (5%)	87 1/2	88
Banca națională a României	1325	1405
Ac. de asig. Dacia-Rom.	346 3/4	347
" " Națională	240	—
Aur	530%	—
Bancnote austriace contra aur	2.07	2.09

Cursulu pieței Brașov

din 4 Augustu st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump. 9.14	Vënd. 9.17
Argint românesc	9.10	9.15
Napoleon-d'ori	9.62	9.66
Lire turcesce	10.90	10.96
Imperial	9.90	9.96
Galbeni	5.62	5.66
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.50
Discontul	7—10 % pe an.	

Numere complete din „Gazeta” dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătitu prețulu abonamentului pe una jumătate de an șeu pe unu an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimitte diferența prețului urcatu dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.”

Inlocuesce pe deplinu vinulu finu de Bordeaux.

Acestu vinu negru escelentu și fără îndoieală celu mai bunu alu Ungariei pôte fi pusu în privința calității sale superioare alături cu vinurile fine de Bordeaux și medicii cei mai de frunte îl prescrie cu cele mai bune succese celoru ce suferu de anemiă, stare fisică slăbită, precum și reconvașențiloru s. a.

Veritabilu e numai atunci decă atâtu eticheta câtu și capsula și dopulu fie-cărei sticle va aré marca de mai susu înregistrată la tribunalu deodată cu firma.

Se capetă în sticle implute la noi la domni **Emil Porr** la stéua roșă (rothen Stern) în Brașov, G. W. Grohmann în Sibiu, Csiki Lukáts, Konya Sándor, Riskas Béla, Hirschfeld Sándor, Gergely Ferencz și Novák Viktor în Clușiu precum și în cele mai multe orașe și la tóte băile (scaldele) Transilvaniei.

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.”

se potu face la **1** și **15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
" " " 1/2 "	6 " "
" " " 1/4 "	3 " "
Se acórdă abonamente și lunare cu	1 " "
Pentru România și străinătate pe an	36 franci
" " " 1/2 "	18 " "
" " " 1/4 "	9 " "

Celu mai ușor mijlocu de abonare este prin mandat postal. Abonamentele se plătescu înainte.

Rugămú pe domni abonați sê binevoiescã a ne da lămuritú adresa, ca trimiterea diarului sê nu suferé nici cea mai mică întârziere.

Administrațiunea.

Crâsniculú Zevedeu Cădelniță

în sinodulú archidieceșanú din strada Măcelarilorú.

„Caliculú” din 1 Augustu a. c. va tracta eschisivú despre experințele crâsnicului Zevedeu Cădelniță, câștigatè în sinodulú archidieceșanú gr. or. din Sibiu și va fi îndoitu mai mare, decátu numerii ordinari.

Abonenții „Calicului” vorú primí acestu numărú extraordinariu în condițiunile abonamentului anualú sêu semestralú. Deschidemú însã pentru acestu numărú, redigiatu de Urzicã Scandalografescu, unu abonamentú specialú, cu prețulu de 30 cr. sêu 70 bani și destinamú întregu venitulú curatú, în părți egale pentru:

- I. Societatea „Concordia” din Blajú;
- II. Premii în favorulú „Chorurilorú plugarilorú români din Ungaria și Banatú.”

Abonamentele la acestu numărú extraordinariu la „Caliculú” se potú

face la ori-care librăriã din țerã și străinătate sêu dea-dreptulú la noi, până în 8 Augustu st. n.

Totodată deschidemú unu nou abonamentú la „Caliculú” pe alu doilea semestru 1884, cu 1 fl. 50 cr. sêu 3.50 franci. Esemplare complete dela începutulú anului costã 3 fl. sêu 7 franci.

Din anulú 1883 mai posedemú 24 esemplare complete à 1 fl. 50 cr. sêu 3.50 franci.

Cei ce voift a ride, prenumeraft „Caliculú,” și care nu va ride, acela-i maturú de sapã și lopatã.

Colectanții de abonamente primescu unu rabatú de 10%.

Administrațiunea „Calicului.”

Magazinú de încălțăminte

„CISMA ROȘIE” Strada Căldărarilorú 540.

Comande după măsură se vorú efectua din materialú solidú, și cu prețuri moderate.

Subscrisulú am onóre a recomandá onoratului publicú, Magazinulú meu de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii, cu prețurile cele mai moderate.

Comande pentru străinătate se primescu și se efectuează promptú și cu prețuri moderate.

Asemenea recomandú onoratului publicú depositulú de pãlerii pentru bărbați și copii cu prețuri reduse.

G. Orghidanú.